

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
POLITIKOS ĮGYVENDINIMO GRUPĖ
PAŽYMA**

**DĖL VYRIAUSYBĖS 2014 M. LAPKRIČIO 26 D. NUTARIMO NR. 1326 „DĖL 2014–2020 METŲ
EUROPOS SĄJUNGOS FONDŲ INVESTICIJŲ VEIKSMŲ PROGRAMOS PRIEDO
PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO PROJEKTO**

TAP-18-1441

2018-09-14 Nr. NV-2437

Vilnius

Projekto rengėjas: Finansų ministerija.

Projekto tikslas: atsižvelgiant į kasmet augančias savivaldybių pajamas, patikslinti dotacijų savivaldybėms ES struktūrinių fondų projektams įgyvendinti skyrimo ir dotacijų grąžinimo sąlygas, siekiant mažinti našta valstybės biudžetui.

Dabartinė situacija:

Šiuo metu, savivaldybė gali gauti dotaciją ES fondų projekto nuosavam indėliu, kai ji yra tik projekto partneris, o projekto vykdytojas yra savivaldybės įmonė. Kaip partneriai savivaldybės gali, bet neprivalo prisidėti prie projektų įgyvendinimo, todėl, esant ribotiems valstybės biudžeto lėšų ištekliais, dotacija projektams, kurių vykdytojas nėra pati savivaldybė, Finansų ministerijos nuomone, yra nebūtina. Atsižvelgiant į tai, kad savivaldybės įmonės yra pelno siekiantys subjektai, kurie gauna finansavimą projektams, skirtiems jų veiklai plėtoti, savivaldybės turėtų būti skatinamos taip efektyviai organizuoti viešųjų paslaugų teikimą per savo įmones, kad joms reiktų kuo mažiau papildomo finansavimo iš savivaldybės ar valstybės biudžeto. Atitinkamai nutarimo projekte numatoma, kad dotacija galėtų būti skiriama savivaldybei tik kaip projekto vykdytoji, bet ne kaip partneriui.

Taip pat, siūloma nustatyti, kad savivaldybės paskutiniiais pasibaigusiais metais įgyvendinus projektą turi laikytis Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo (toliau – Įstatymas) 4 straipsnio 2 ar 4 dalyje nustatytų reikalavimų (dėl struktūrinio balanso rodiklio ir asignavimų bei pajamų balanso). Priėmus tokį pakeitimą, nutarimo nuostatos būtų suderintos su Įstatymo nuostatomis, tai yra būtų įvertinti visi atvejai, kada turi būti laikomasi Įstatymo nuostatų, pvz., vertinant, ar savivaldybė gali gauti dotaciją, būtų atsižvelgiama į tai, kad, esant neigiamam produkcijos atotrūkiui nuo potencialo, savivaldybių išlaidos 1,5 procento gali viršyti pajamas. Dotacija tokiu atveju galėtų būti suteikta ir augant savivaldybės skolos lygiui.

Pagal 2018 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymą, savivaldybių biudžetų 2018 metų prognozuojamos pajamos savarankiškosioms funkcijoms vykdyti didėja 256,6 mln. eurų (18,3 proc.), palyginti su 2017 metais prognozuotomis gauti pajamomis. Todėl nutarimo projekte nustatoma, kad savivaldybės, priklausomai nuo savivaldybių pajamų padidėjimo, dalį (nuo 5 iki 15 proc.) prognozuojamų pajamų padidėjimo sumos, turėtų skirti ES struktūrinių fondų projektų nuosavų lėšų indėliui finansuoti. Tokiu būdu būtų taupomos valstybės biudžeto lėšos, o savivaldybės privalėtų efektyviau valdyti savo lėšas ir prioritetizuoti (atsikirti) būtinus projektus nuo galimų. Pastebėtina, kad Finansų ministerijos teigimu, 41 savivaldybė, projektams įgyvendinti 2018 m. papildomai skirdama dalį prognozuojamo pajamų padidėjimo, galėtų projektus finansuoti savo lėšomis, o 19 savivaldybių prireiktų dotacijos. Mažesnes pajamas gaunančios savivaldybės galėtų gauti didesnę dalį dotacijų bendram visų projektų indėliui finansuoti.

Taip pat, nutarimo projektu siūloma nustatyti, kad, jeigu paskutiniiais pasibaigusiais metais, įgyvendinus projektą, savivaldybės laikėsi Įstatymo 4 straipsnio 2 ar 4 dalyje nustatytų reikalavimų, dotacijos joms grąžinti nereikėtų. Tokiu atveju, nors savivaldybės skolos lygis galėtų išaugti, dotacijos nereiktų grąžinti. Toks dotacijos grąžinimo sąlygų švelninimas paskatintų dotacijomis aktyviau domėtis tas savivaldybes, kurios įgyvendindamos projektus susiduria su finansiniais sunkumais, tačiau nėra užtikrintos dėl finansinių pajėgumų grąžinti dotacijas.

Projekto esmė: pakeisti dotacijų savivaldybėms teikimo nuosavam ES fondų projektų indėliui užtikrinti teikimo ir grąžinimo sąlygas:

- nustatyti, kad dotacija neskiriama tais atvejais, kai savivaldybė yra partneris projekto, kurio vykdytojas - savivaldybės įsteigta įmonė;
- nustatyti, kad savivaldybės paskutiniiais pasibaigusiais metais įgyvendinus projektą, turi laikytis Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo 4 straipsnio 2 ar 4 dalyje nustatytų reikalavimų;
- nustatyti, kad savivaldybės, priklausomai nuo savivaldybių pajamų padidėjimo, dalį prognozuojamų pajamų padidėjimo turėtų skirti ES struktūrinių fondų projektų nuosavų lėšų indėliui finansuoti;

- nustatyti, kad, jeigu paskutiniaisiais pasibaigusiais metais įgyvendinus projektą, savivaldybės laikėsi Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo 4 straipsnio 2 ar 4 dalyje nustatytų reikalavimų, dotacijos joms grąžinti nereikėtų.

Derinimas: nutarimo projektas derintas su visomis suinteresuotomis institucijomis, neatsižvelgta į pagrindines Lietuvos savivaldybių asociacijos pastabas.

Atitiktis Vyriausybės programai: teikiamas įstatymo projektas tiesiogiai Vyriausybės programos nuostatų neįgyvendina.

Dalykinio vertimo išvada:

1. Atsižvelgiant į tai, kad teikiamo nutarimo projektu siūloma panaikinti galimybę savivaldybei gauti dotaciją tuo atveju, jei savivaldybė yra partneris projekte, kurio vykdytojas yra savivaldybės įmonė, siūlytina Finansų ministerijai iki svarstymo pateikti Vyriausybei papildomą informaciją ir analizę, kaip toks reglamentavimas paveiks tas savivaldybes, kurios dėl skolos limitų negali skolintis lėšų projektui įgyvendinti, o jų įmonės turi finansinių sunkumų (pateikti informaciją, kokias savivaldybes tai galėtų paliesti), nors įgyvendinami projektai susiję su viešo intereso užtikrinimu – vandentvarka, šilumos ūkis ir pan.
2. Atsižvelgiant į teisės akto pobūdį ir Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas, siūlytina nutarimo projektą svarstyti tarpinstituciniame pasitarime.

Politikos įgyvendinimo grupės patarėja

Šarūnė Navickaitė-Dulaitienė